

Чернівецький медичний коледж
Буковинського державного медичного університету
Кафедра медсестринства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

к.мед.и. Т.І.Бойчук

« 28 » 2019р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Менеджмент та лідерство в медсестринстві»

Курс – I

Спеціальність 223 Медсестринство

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Освітньо-професійна програма Сестринська справа

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

«Розглянуто»

Кафедра медсестринства

В.о. завідувача кафедри медсестринства

_____ к.мед.н. Новицька І.О.

Протокол № 2 від «27» серпня 2019 року

Чернівці 2019

Силабус дисципліни «Менеджмент та лідерство в медсестринстві»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальності 223 Медсестринство
Освітньо-професійної програми «Сестринська справа»
«27» серпня 2019 року – 18 с.

Розробники програми: к.мед.н. Попович Г.Б.

Силабус розглянуто на засіданні кафедри медсестринства

Протокол № 2 від «27» серпня 2019 року

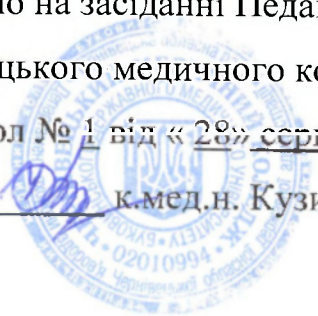
В.о. завідувача кафедри медсестринства к.мед.н. Новицька І.О.

Ухвалено на засіданні Педагогічної ради

Чернівецького медичного коледжу БДМУ

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року.

Голова к.мед.н. Кузик Ф.В.

1. Загальні відомості

Відомості про викладачів навчальної дисципліни.

Назва дисципліни	Менеджмент та лідерство в медсестринстві
Викладач	к.мед.н. Попович Г.Б., к.мед.н. Тащук І.В., Калмикова Н.І., магістр медсестринства Рошка В.М.
Контактний телефон	(0372)53-22-14
E-mail:	https://www.Chern_medcollege@ukr.net
Сторінка дисципліни в Інтернеті	https://www.medkol.cv.ua/sylabusy/ , http://medkol-moodle.net.ua/course/index.php?categoryid=23

2. Контактна інформація

Чернівецький медичний коледж БДМУ

Україна, 58001, м. Чернівці вул. Героїв Майдану, 60

Тел/факс: (0372)53-22-14

<https://www.medkol.cv.ua>

https://www.Chern_medcollege@ukr.net

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, форма навчання	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4 (1 кредит ECTS – 30 год.)	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність 223 МЕДСЕСТРИНСТВО	Курс підготовки (курс) - 1
Змістових модулів – 2		Семестр - 1
Загальна кількість годин – 60 год.		Лекції – 14 год.
Кількість аудиторних годин – 44год.	Ступінь вищої освіти бакалавр	Практичні заняття - 30 год.
Кількість годин самостійної роботи студента – 16 год.	Форма навчання: денна	Семінарські -
		Самостійна робота - 16 год.
		Індивідуальні завдання – 8 год
		Вид контролю: Підсумковий модульний контроль

3. Політика навчальної

Навчальна дисципліна «Менеджмент та лідерство в медсестринстві» є обов'язковою для студентів спеціальності 223 Медсестринство.

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Менеджмент та лідерство в медсестринстві».

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях: навчальній практиці, підсумковому модульному контролю є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно графіку відпрацювання та консультацій (окрім випадків з поважною причиною);
- відпрацювання пропущених занять з поважною причини відбувається улюбий час зручний для викладача у т. ч. згідно графіку відпрацювання та консультацій;
- роботи, які здає студент з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад тематична індивідуальна робота);
- перескладання підсумкового модулю з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій передбачених Положенням про диплом державного зразка з відзнакою.

4. Порядок відпрацювання пропущених занять

Згідно Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених занять та незадовільних оцінок» при кредитно-трансферній системі організації освітнього процесу в Чернівецькому медичному коледжу БДМУ:

- Пропуск лекції є з поважною (хвороба, участь у заходах спортивно-масового та культурно-просвітницького характеру, відрядження на олімпіаду або наукову студентську конференцію) та без поважною причини. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважною причини перевіряється під час складання підсумкового контрольного контролю. Пропуск лекції без поважною причини відпрацьовується студентом через співбесіду, або презентацію пропущеної теми.

- Пропуск з навчальної практики, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує викладачеві згідно з графіком консультацій та відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять проводиться з відміткою на бланку дозволу. Дозвіл на відпрацювання пропущених занять з неповажних причин дійсний протягом календарного місяця.

- У випадку, коли студент не встигає відпрацювати пропущені з поважною причини заняття до початку підсумкового контролю, він відпрацьовує їх і допускається до екзамену за спеціальним дозволом завідуючого відділення.

- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, 60% і більше від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 70-119 балів), студент отримує незадовільну оцінку з можливістю повторного перескладання дисципліни.

- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, яка перевищує 65% від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 1-69 балів), студент отримує незадовільну оцінку з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.

5. Анотація до дисципліни

Дисципліна є базовою і відноситься до фахової підготовки здобувача вищої освіти спеціальності «Медсестринство». Вагове значення надається поглибленому вивченню вимог до якості управлінських рішень, яка багато в чому залежить від підготовки кадрів, їх умінь вивчати проблеми, виявляти причини, передбачати можливі наслідки втручань.

6. Розподіл навчальних годин

Вид заняття / підсумкового контролю	Кількість годин
Лекції	14
Навчальна практика	30
Самостійна робота	16
Підсумковий модульний контроль	Модульний контроль
Всього годин/кредит ECTS	60/3

7. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: надання студентам знань, які допоможуть їм віртуозно орієнтуватися в інформаційних потоках, дадуть вміння підготовки та виконання управлінських рішень, знання технології процесу управління, його документального забезпечення, знання психології управління, ділових стосунків, вміння організації управлінської праці, тощо і є метою даного курсу.

Основні завдання навчальної дисципліни спрямовані на досягнення результатів навчання:

- розвиток первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини, направленої на профілактику захворювань та зміцнення здоров'я, гігієнічне навчання та виховання населення;
- розширення обсягу надання допомоги на дому з використанням нових технологій догляду та сестринського процесу;
- удосконалення системи реабілітаційних заходів;
- формування лікарень та відділень сестринського догляду.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані **компетенції**:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі медсестринства та в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетенції:

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 11. Здатність працювати в команді

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії

Здатність до планування, організації та управління

Здатність навчатись та навчати

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції:

СК 10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини

СК 16. Здатність організувати та управляти медсестринським структурним підрозділом (лідерство та менеджмент)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- нормативно-правові акти, документи МОЗ та МОН України;
- методи спілкування та міжособистісної взаємодії, роботи в команді;
- холистичну модель здоров'я та ознаки здоров'я;
- роль медсестри-бакалавра в системі охорони здоров'я: взаємозалежна – координована робота з медперсоналом; незалежна – самостійність дій у рамках медсестринського процесу, лідерства та менеджменту;
- етико-деонтологічні принципи медсестринства;
- сучасні інноваційні технології та методи пошуку інформації;
- загальні основи менеджменту
- роль менеджера в діяльності організації

- психологію службових стосунків
- інформаційне забезпечення управління
- структура управління в охороні здоров'я

вміти:

- запам'ятовувати або відтворювати факти, терміни, методи і процедури, основні поняття, правила на принципах доказового медсестринства;
- застосовувати Стандарт вищої освіти, ідеї та концепції для розв'язання конкретних завдань в галузі знань «Охорона здоров'я» та повсякденній професійній діяльності;
- розробляти стратегічний план діяльності м/с служб відділення чи лікарні
- визначати обсяг та структуру інформаційного запиту для старшої та головної м/с.
- розробляти проект робочого місця старшої м/с;
- модифікувати організаційні та координувати професійні дії на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів шляхом поєднання двох або більше навичок для виконання типових та нетипових втручань та завдань.

Форми та система забезпечення якості сформованих компетентностей та результатів навчання

Програмними результатами навчання, визначеними ОПП Сестринська справа спеціальністю 223 Медсестринство є:

ПРН 4. Демонструвати вміння керувати медсестринським персоналом в умовах закладів охорони здоров'я та відповідно до посадових обов'язків з метою дотримання санепідрезиму вміти: проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та ОП; контролювати роботу молодшого медперсоналу та дотримання ним правил техніки безпеки, виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами, дотримання заходів санітарного режиму в палатах та медичних кабінетах.

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування щодо підвищення ефективності роботи медичної установи та вміти: приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва; забезпечувати виконання наказів та постанов з питань ОЗ; оволодіти функціональними обов'язками керівника медсестринських служб; знати порядок проведення ліцензування та акредитації закладів охорони здоров'я, лабораторій різного профілю.

Міжпредметні зв'язки (пререквізити):

ретроспективні: анатомія людини та фізіологія людини, психологія, патологічна анатомія та фізіологія, сестринська справа, медсестринство у внутрішній медицині, неврологія, психічне здоров'я;

перспективні: методологія науково-дослідної роботи, клінічне медсестринство у внутрішній медицині, клінічне медсестринство в педіатрії, клінічне медсестринство в хірургії, клінічне медсестринство в професійній патології, основи охорони праці в галузі.

8. Короткий зміст програми навчальної дисципліни

Модуль I. Менеджмент та лідерство в медсестринстві

Змістовий модуль 1. Вступ до менеджменту

Еволюція та основні теорії менеджменту. Засади менеджменту в Україні. Системний підхід у менеджменті. Керуюча та керована система в охороні здоров'я. Роль управління в охороні здоров'я України. Визначення придатності медичної сестри до управлінської діяльності за оцінкою менеджерських здібностей. Лідерство, вплив та влада. Основні підходи до визначення лідерства в медсестринстві. Взаємовідносини в колективі. Стилі роботи керівника. Управлінська роль керівника. Управлінська роль керівника. Ролі, що беруть на себе керівники. Організація як об'єкт менеджменту. Формальні та неформальні організації. Культура організації. Розвиток організації

Змістовий модуль 2. Організація, структура управління, види, функції.

Загальна характеристика структури процесу управління. Організація та структура управління системою охорони здоров'я. Організація охорони здоров'я в країнах із розвинутою системою медичної допомоги. Поняття про інформацію, інформаційні системи. Значення

інформаційного забезпечення в управлінні. Інформаційне забезпечення діяльності лікувально-профілактичного закладу. Інформаційно-документаційне забезпечення діяльності в галузі охорони здоров'я

Функції управління. Рівні управління та типи структур управління. Загальна характеристика структури процесу управління. Організація та структура управління системою охорони здоров'я. Організація охорони здоров'я в країнах із розвинутою системою медичної допомоги.

Конфлікт: поняття, структурні елементи, класифікація, види. Особливості конфліктів в організаціях системи охорони здоров'я. Технології врегулювання управління, розв'язання та профілактики конфліктів. Стрес і стресори як наслідок конфліктності в управлінській діяльності. Поради керівникам щодо управління конфліктами і стресами. Основні поняття (положення) управління кадрами. Підбір та орієнтація кадрів. Організація управління кадрами. Мотивація та стимулювання праці в управлінні персоналом. Навчання, перепідготовка та атестація персоналу. Розвиток кадрів. Створення ефективної команди. Управління мобільністю кадрів.

9. Календарно-тематичне планування

9.1. Темі лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Домашнє завдання	Дата
Модуль І. Менеджмент та лідерство в медсестринстві				
1	Загальні основи менеджменту	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині с.7-9	Згідно розкладу занять
2	Роль менеджера в діяльності організації. Управлінська роль керівника	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині с.34	
3	Організація як об'єкт менеджменту	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині с.16-17	
4	Структура управління в охороні здоров'я. Організація управлінської праці. Управлінська інформація та її види. Інформаційне забезпечення управління	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині с.9-11,18	
5	Функції управління поняття та значення. Управлінське рішення облік та контроль	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині с.23-26	
6	Види та суть конфліктів. Управління конфліктами та стресами. Управління кадрами	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині с.13-14	
7	Структура інформаційного запиту старшої та головної медичної сестри.	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині с.46-47	
Всього		14		

9.2. Темі навчальної практики під керівництвом викладача

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Домашнє завдання	Дата
Модуль І. Менеджмент та лідерство в медсестринстві				
Змістовий модуль 1. Менеджмент та лідерство в медсестринстві				
1.	Загальні основи менеджменту.	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.7-9	Згідно розкладу занять

2	Інформація в менеджменті	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.10-11	Згідно розкладу занять
3	Роль менеджера в діяльності організації	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.16-17,34	Згідно розкладу занять
4	Психологія службових стосунків	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.13-14	Згідно розкладу занять
5	Організація як об'єкт менеджменту	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.16-17	Згідно розкладу занять
6	Інформаційне забезпечення управління	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.18	Згідно розкладу занять
7	Структура управління в охороні здоров'я	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с. 19-20.	Згідно розкладу занять
Змістовий модуль 2. Організація, структура управління, види, функції				
8	Організація управлінської праці	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.21-23	Згідно розкладу занять
9	Функції управління	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.23-26	Згідно розкладу занять
10	Управлінська інформація та її види.	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.27-28	Згідно розкладу занять
11	Управлінські рішення та контроль	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.29-30	Згідно розкладу занять
12	Розробляти стратегічний план діяльності м/с служб відділення чи лікарні	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.46-47	Згідно розкладу занять
13	Визначати обсяг та структуру інформаційного запиту для старшої та головної м/с. Розробляти проєкт робочого місця старшої м/с	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.49-50	Згідно розкладу занять
14	Види та сутність конфліктів.	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. - с.13-14	Згідно розкладу занять
15	Підсумковий модуль-контроль	2	Конспект лекцій Т.В. Єрошкіна, О.П. Татаровський, Т.М. Полішко, С.С. Борисенко. Основи менеджменту і маркетингу в медицині. -	Згідно розкладу занять
Всього		30		

9.3. Теми самостійної роботи студентів

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Домашнє завдання	Дата
1.	Системний підхід в менеджменті	2	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
2	Оцінка менеджерських здібностей та визначення здібностей до управління	2	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
3	Інформаційне забезпечення управління. Види документів	2	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
4	Управління кадрами. Перепідготовка кадрів у охороні здоров'я	2	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
5	Поняття, особливості та організація управлінської праці	2	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
6	Поділ та кооперація праці апарату управління	2	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
7	Роль управлінських рішень в процесі управління. Стресові ситуації та управління ними	2	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
8	Управління конфліктами. Причини конфліктів.	3	Опрацювати теоретичний матеріал, підготувати доповідь, презентацію або повідомлення згідно теми самостійної роботи	Згідно розкладу занять
Всього		16		

9.4. Теми індивідуальних навчально-дослідних завдань (пошукові, дослідницькі й аналітичні роботи)

1. Основна функція менеджменту. Постановка завдання організації, визначання її мети.
2. Формування робочої групи, як елемент поведінського менеджменту.
4. Визначити свій психологічний тип. Визначити психологічний тип свого колеги.
5. Зобразити графічно лінійну, лінійно-штабну, функціональну та матричну структуру управління.
6. Скласти інформаційний лист, протокол медичної Ради, підготувати рішення зборів колективу.

Індивідуальна робота студентів передбачає:

1. Виступи на навчальній практиці, засіданні науково-студентському гуртку.
2. Участь у наукових конференціях.
3. Створення фільмів, презентацій.
4. Публікація матеріалів в журналах (тези, статті) тощо.

10. Методи контролю

При оцінюванні роботи студента протягом семестру враховується наступне:

- відвідування занять;
- активна та продуктивна участь на навчальній практиці;
- вивчення базової та додаткової літератури;
- своєчасна здача завдань самостійного опрацювання, індивідуальної роботи, змістових та підсумкового модулів.

Методи оцінювання:

Методи услого контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль, підсумковий модульний тестовий контроль, розв'язування типових та нетипових клінічних завдань (клінічне ситуаційне компетентісне завдання).

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, виступ з доповіддю, виконання презентації за темою, самостійного опрацювання, виконання індивідуального дослідного завдання, відпрацювання та демонстрація практичних навичок.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на навчальній практиці (опитування за темою, виконання самостійної роботи, відпрацювання практичних навичок, вирішення клінічних ситуаційних задач, тестування).

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на навчальній практиці, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

11. Оцінювання обов'язкової дисципліни «» є рейтинговим та визначається з урахуванням поточної освітньої діяльності студента (з урахуванням тем самостійної роботи та ІНДР) та результатів підсумкового модульного контролю.

Критерії оцінювання (розподіл балів, які отримують студенти) з дисципліни «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини»

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F (Табл.1 - 5).

Таблиця 1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою модульного контролю
180 – 200	A	відмінно
165 - 179	B	добре
150 - 164	C	задовільно
135 - 149	D	
120 - 134	E	
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 2.

Уніфіковані критерії оцінювання навчальних досягнень, знань та вмінь студентів (відповідь на навчальній практиці, підсумкового модульного контролю).

5 (відмінно)	A	Виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.
4,5	B	Студент має ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на

(дуже добре).		практиці, але може допустити деякі неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей.
4 (добре)	C	Виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.
3,5 (більш ніж задовільно)	D	Виставляється студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань, вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.
3 (задовільно)	E	Студент має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.
2 (незадовільно)	FX	Студент має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал.
1 (незадовільно)	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, відмовляється відповідати.

Таблиця 3.

СХЕМА розподілу балів при оцінюванні семестрової успішності в балах ECTS

Модуль 1.				
	<i>№ заняття</i>	<i>«відмінно»</i>	<i>«добре»</i>	<i>«задовільно»</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>	1	8	7	6
	2	8	7	6
	3	8	7	6
	4	8	7	6
	5	8	7	6
	6	8	7	6
	7	8	7	6
<i>Всього змістовий модуль 1</i>		56	49	42
<i>Змістовий модуль 2</i>	8	8	7	6
	9	8	7	6
	10	8	7	6
	11	8	7	6
	12	8	7	6
	13	8	7	6
	14	8	7	6
<i>Всього змістовий модуль 2</i>		56	49	42
<i>ICPC</i>		8		
<i>Всього поточна успішність</i>		120	98	84
<i>Модуль-контроль</i>	15	80	65	50
МОДУЛЬ 1		200		

Таблиця 4.

СХЕМА. Критерії оцінювання результатів виконання та захисту індивідуальної роботи студента (в балах ECTS)

№ критерію	Критерій рейтингової оцінки	Max кількість балів ECTS
1	Відповідність змісту виконаної роботи поставленому завданню та повнота його розкриття	5
2	Відповідність оформлення	2
3	Захист індивідуальної роботи: змістовність та глибина доповіді, повнота та логічність відповідей на запитання під час захисту	5
Максимальна підсумкова оцінка		12

Таблиця 5.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Показник		Характеристика
Відмінно	A	Запропонована студентом робота викладена в достатньому обсязі, оформлена згідно вимог, містить базовий теоретичний і практичний матеріал, нову та нетрадиційну інформацію з даного питання і пропозиції щодо її практичного застосування.
Добре	B	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена згідно вимог, містить переважно базовий теоретичний і практичний матеріал, пропонуються фрагменти нової, нетрадиційної інформації
	C	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось
Задовільно	D	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми
	E	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам
Незадовільно (бали не зараховуються)	FX	Робота базується на фрагментарних знаннях з курсу. Тема роботи не розкрита
	F	Робота не виконана, або студент відмовляється доповідати.

Поточні оцінки конвертуються у підсумкову як середня сума оцінок навчальної діяльності у бали ICTS відповідно до шкали перерахунку традиційних оцінок (середній бал з точністю до сотих) у рейтингові 120 балів. Максимальну кількість балів, яку може набрати студент за підсумковий модульний контроль, який складається з теоретичної і практичної частин – 80 балів.

Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів у балах ECTS і порядок перерахунку традиційних оцінок комплексного іспиту у рейтингові бали ECTS показані у відповідних таблицях (Табл.6, Табл.7).

Таблиця 6. Універсальна шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (120 балів + 80) для дисциплін, що закінчуються підсумковим модульним контролем

Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS
5,00	120	4,04	97	3,08	74	2,12	51
4,96	119	4,00	96	3,04	73	2,08	50
4,92	118	3,96	95	3,00	72	2,04	49
4,87	117	3,92	94	2,96	71	2,00	48

4,83	116	3,87	93	2,92	70	1,96	47
4,79	115	3,83	92	2,87	69	1,92	46
4,75	114	3,79	91	2,83	68	1,87	45
4,71	113	3,75	90	2,79	67	1,83	44
4,67	112	3,71	89	2,75	66	1,79	43
4,62	111	3,67	88	2,71	65	1,75	42
4,58	110	3,62	87	2,67	64	1,71	41
4,54	109	3,58	86	2,62	63	1,67	40
4,50	108	3,54	85	2,58	62	1,62	39
4,46	107	3,50	84	2,54	61	1,58	38
4,42	106	3,46	83	2,50	60	1,54	37
4,37	105	3,42	82	2,46	59	1,50	36
4,33	104	3,37	81	2,42	58	1,46	35
4,29	103	3,33	80	2,37	57	1,42	34
4,25	102	3,29	79	2,33	56	1,37	33
4,21	101	3,25	78	2,29	55	1,33	32
4,17	100	3,21	77	2,25	54	1,29	31
4,12	99	3,17	76	2,21	53	1,25	30
4,08	98	3,12	75	2,17	52	1,21	29

Таблиця 7. Універсальна шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали підсумкового модульного контролю (80 балів)

Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS	Оцінка	Бали ECTS
5	80	3,75	60	2,5	40	1,25	20
4,94	79	3,69	59	2,44	39	1,19	19
4,88	78	3,63	58	2,38	38	1,13	18
4,81	77	3,56	57	2,31	37	1,06	17
4,75	76	3,5	56	2,25	36	1	16
4,69	75	3,44	55	2,19	35	0,94	15
4,63	74	3,38	54	2,13	34	0,88	14
4,53	73	3,31	53	2,06	33	0,81	13
4,5	72	3,25	52	2	32	0,75	12
4,44	71	3,19	51	1,94	31	0,69	11
4,38	70	3,13	50	1,88	30	0,63	10
4,31	69	3,06	49	1,82	29	0,56	9
4,25	68	3	48	1,75	28	0,5	8
4,19	67	2,94	47	1,69	27	0,44	7
4,13	66	2,88	46	1,63	26	0,38	6
4,06	65	2,81	45	1,56	25	0,31	5
4	64	2,75	44	1,5	24	0,25	4
3,94	63	2,69	43	1,44	23	0,19	3
3,88	62	2,63	42	1,38	22	0,13	2
3,81	61	2,56	41	1,31	21	0,06	1

Отримана на основі національних оцінок рейтингова оцінка в балах ECTS (120 + 80) переводиться у європейські оцінки ECTS (A, B, C, D, F_X, F) (Табл. 1).

12. Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча навчальна програма

Підручники, посібники (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

План конспект лекції (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

2. Методичні вказівки до навчальної практики під керівництвом викладача

Методичні рекомендації СПРС (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

3. Навчально-методичне забезпечення:

- Кейси тестових завдань (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE) для поточного і підсумкового оцінювання знань

- Електронний банк тестових завдань КРОК Б (www.MOODLE), у т. ч. книжний варіант у кожного студента)

- Кейси клінічних ситуаційних завдань та проблемних ситуацій для поточного і підсумкового оцінювання знань (у т. ч. електронний варіант) та приклади розв'язування типових задач

- Клінічні ситуаційні та тестові завдання (типові та нетипові) для модульного контролю

- Кейси алгоритмів практичних дій з виконання практичних навичок згідно протоколів практичної діяльності медсестри (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

- Індивідуальні завдання (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

- Робочі зошити

- Опорні конспекти лекцій

- Комп'ютерні презентації, мультимедійні лекції (у т. ч. електронний варіант, www.MOODLE)

- Ілюстративні матеріали

- Навчальні таблиці, схеми

- Каталоги ресурсів

13. Перелік питань до підсумкового модуль-контролю

1. Поясніть поняття «менеджмент».

2. Вкажіть, що таке еволюція та основні теорії менеджменту.

3. Обґрунтуйте основні засади менеджменту в Україні.

4. Поясніть поняття системний підхід у менеджменті.

5. Охарактеризуйте керуючу та керовану систему в охороні здоров'я.

6. Обґрунтуйте роль управління в охороні здоров'я України

7. Охарактеризуйте процес визначення придатності медичної сестри до управлінської діяльності за оцінкою менеджерських здібностей.

8. Дайте характеристику лідерству, впливу та владі.

9. Охарактеризуйте основні підходи до визначення лідерства в медсестринстві.

10. Дайте характеристику взаємовідносин в колективі.

11. Охарактеризуйте стилі роботи керівника.

12. Обґрунтуйте управлінську роль керівника.

13. Поясніть поняття – «розвиток кадрів». Створення ефективної команди. Управління мобільністю кадрів.

14. Поясніть ролі, що беруть на себе керівники

15. Поясніть - організація як об'єкт менеджменту.

16. Охарактеризуйте формальні та неформальні організації.

17. Дайте характеристику культурі організації.

18. Вкажіть, як ви розумієте поняття «розвиток організації».

19. Дайте загальну характеристику структури процесу управління.

20. Охарактеризуйте організацію та структуру управління системою охорони здоров'я.

21. Дайте характеристику організації охорони здоров'я в країнах із розвинутою системою медичної допомоги.

22. Поясніть поняття про інформацію, інформаційні системи.

23. Обґрунтуйте значення інформаційного забезпечення в управлінні.

24. Дайте характеристику інформаційного забезпечення діяльності лікувально-профілактичного закладу.
25. Охарактеризуйте інформаційно-документаційне забезпечення діяльності в галузі охорони здоров'я
26. Поясніть теоретичні основи управління.
27. Вкажіть функції управління.
28. Поясніть рівні управління та типи структур управління.
29. Дайте загальну характеристику структури процесу управління.
30. Поясніть організацію та структуру управління системою охорони здоров'я.
31. Поясніть шляхи організації охорони здоров'я в країнах із розвинутою системою медичної допомоги.
32. Дайте характеристику конфлікту: поняття, структурні елементи, класифікація, види.
33. Охарактеризуйте особливості конфліктів в організаціях системи охорони здоров'я. Технології врегулювання управління, розв'язання та профілактики конфліктів.
34. Поясніть поняття «стрес» і «стресори» як наслідок конфліктності в управлінській діяльності. Поради керівникам щодо управління конфліктами і стресами.
35. Поясніть основні поняття (положення) управління кадрами.
36. Обґрунтуйте доцільність підбору та орієнтації кадрів. Організація управління кадрами.
37. Поясніть мотивацію та стимулювання праці в управлінні персоналом. Навчання, перепідготовка та атестація персоналу.
38. Розкрийте поняття «розвиток кадрів».

14. Перелік практичних навичок

1. Розробляти стратегічний план діяльності м/с служб відділення чи лікарні
2. Визначати обсяг та структуру інформаційного запиту для старшої та головної м/с
3. Розробляти проект робочого місця старшої м/с.

15. Перелік інформаційних джерел

Перелік літератури:

1. Вороненко Ю.В., Литвинова О.Н. Менеджмент та лідерство в медсестринстві. Тернопіль «Укрмедкнига» 2001.
2. Журавель В.І. Основи менеджменту в системі охорони здоров'я. Київ. - 1994.
3. Криштопа Б.П., Андреева І.А. Менеджер в охороні здоров'я. Київ. –Добродій МК. - 1995.
4. Осовська Г.В. Основи менеджменту. – Житомир: ЖІТІ, 1998. – 600с.
5. Радиш Я.Ф. Основи менеджменту. – Київ. – 1997. 288 с
6. Гладун З.С. Державне управління в галузі охорони здоров'я. Тернопіль. – Укрмедкнига. – 1999.
7. Журавель В.І., Вайнагій В.М., Рогач І.М. Керівник і підлеглі або Про службово-посадові взаємини. Ужгород. – “Закарпаття”. – 1997. - 222с.
8. Журавель В.І., Дейкун Н.П. Практика менеджменту в здоровоохороні і його методичний інструментарій. Чернівці: Деснянська правда. – 1996. – 120с.
9. Криштопа Б.П., Андреева І.А. Менеджер в охороні здоров'я. Київ. – Добродій М.К. - 1995.
10. Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і лідери. – 2-ге видання, перероблене і доповнене – Львів: Кальварія, 1997. – 224с.
11. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоурі Ф. Основи менеджменту: пер. з англ. – М.: "Дело", 1992. – 702 с.
12. Основи законодавства України про охорону здоров'я. – Київ, 1992.
13. Осовська Г.В. Основи менеджменту. – Житомир: ЖІТІ, 1998. – 600с.
14. Охорона здоров'я в Україні: проблеми та перспективи– К., 1998. – 310с.
15. Радиш Я.Ф. Основи менеджменту. – Київ. – 1997. 288 с.

Електронні джерела

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 16). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html.
3. Наказ МОН України від 05.12.18р. № 1344. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/223-medsestrinstvo-bakalavr.pdf>.
4. Експертні системи в медицині: навчальний посібник / Продеус А.М. та ін. – Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2014. – 332 с.: іл. - [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/ES_UchebnoePosobie.pdf.
5. Інформаційні технології та аспекти управління в охороні здоров'я. Методичні рекомендації / Мартинюк-Гресь С.Д., Сердюк В.Г. – МАУП, 2005. - [Електронний ресурс] – режим доступу: rivneosvita.org.ua/method_kabinet/biblioteka.php/Книги20/.../nw14.pdf.
6. Користуйтеся наочними рубриками MeSh (MeSh Database). Львівський національний медичний університет ім. Д. Галицького. - 2016 - [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5280672/page:8/>.